

Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ

Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Emekli Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Oğuz ATALAY

İstanbul Aydın Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Prof. Dr. Muhammet ÖZEKES

Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medenî Usûl ve İcra İflâs Hukuku
Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

MEDENÎ USÛL HUKUKU

Ders Kitabı

11. Baskı

onikilevha
TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI TIRAKI

İÇİNDEKİLER

11. BASIYA ÖNSÖZ.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
KISALTMALAR.....	XXXV
GENEL BİBLİYOGRAFYA.....	XXXIX
§ 1. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA İLİŞKİN GENEL BİLGİLER.....	1
I. UYUŞMAZLIĞIN ORTAYA ÇIKIŞI VE ÇÖZÜM YOLLARI...1	
II. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜ-HUKUKÎ KORUMA TALEBİ VE ADALETE (YARGIYA) ERİŞİM	2
III. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN ANLAMİ.....	6
IV. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN AMACI	7
V. MEDENÎ USÛL HUKUKUNDA TEMEL KAVRAMLAR.....	11
A. Medenî Usûl Hukuku Kavramı.....	11
B. Medenî Usûl Hukukunda Kullanılan Temel Kavramlar.....	12
VI. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN HUKUK DALLARI ARASINDAKİ YERİ.....	14
VII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN YER VE ZAMAN İTİBARIYLA UYGULANMASI	15
A. Yer İtibariyle Uygulanması.....	16
B. Zaman İtibariyle Uygulanması.....	17
VIII. MEDENÎ USÛL HUKUKUNUN KAYNAKLARI.....	20
IX. MEDENÎ USÛL HUKUKU KURALLARININ YORUMU.....	22

§ 2. YARGI	25
I. YARGI KAVRAMI.....	25
II. YARGI ÇEŞİTLERİ.....	25
A. Anayasa Yargısı.....	26
B. İdarî Yargı.....	28
C. Adlî Yargı.....	29
1. Ceza Yargısı.....	30
2. Medenî Yargı.....	31
a. Çekişmeli Yargı.....	32
b. Çekişmesiz Yargı.....	32
aa. Genel Olarak.....	32
bb. Uyuşmazlığın Bulunmaması.....	33
cc. Sübjektif Hakkın Yokluğu.....	35
dd. Uygulanacak Usûl Hükümleri.....	35
§ 3. MAHKEMELER	37
I. GENEL OLARAK.....	37
II. İLK DERECE MAHKEMELERİ.....	38
A. Genel Mahkeme.....	38
1. Genel Olarak.....	38
2. Asliye Hukuk Mahkemeleri.....	39
B. Özel Mahkemeler.....	39
1. Sulh Hukuk Mahkemeleri.....	39
2. Asliye Ticaret Mahkemeleri.....	40
3. Kadastro Mahkemeleri.....	43
4. İş Mahkemeleri.....	44
5. İcra Mahkemeleri.....	45
6. Tüketici Mahkemeleri.....	46
7. Fikrî ve Sınaî Haklar Hukuk Mahkemeleri.....	49
8. Aile Mahkemeleri.....	50
III. BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİ.....	51
A. Genel Olarak.....	51
B. Görevleri.....	53

C. Teşkilat	54
1. Genel Olarak	54
2. Hukuk Daireleri	55
IV. YARGITAY	55
A. Genel Olarak	55
B. Yargıtay'ın Görevleri	56
C. Yargıtay Teşkilatı.....	56
1. Hukuk Daireleri	57
2. Genel Kurullar.....	59
a. Hukuk ve Ceza Genel Kurulları.....	59
b. Yargıtay Büyük Genel Kurulu	59
V. MAHKEMELER ARASINDA HUKUKÎ YARDIM (İSTİNABE).....	60
VI. GÖREV.....	62
A. Genel Olarak	62
B. Asliye Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar	64
1. Konusu Para Olan ya da Para ile Değerlendirilebilen (Malvarlığına İlişkin) Davalar	64
2. Şahıs Varlığına İlişkin Davalar	65
C. Sulh Hukuk Mahkemelerinin Görevli Olduğu Davalar	66
1. Kira Sözleşmesine Dayanan Davalar.....	66
2. Sulh Hukuk Mahkemesinin Görevine Giren Diğer Dava ve İşler	67
D. Görev Kurallarının Niteliği.....	68
E. Görev Kurallarına Aykırılık ve Sonuçları	68
1. Genel Olarak	68
2. Görevsizlik Kararı Üzerine Yapılacak İşlemler.....	69
F. Adli Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın İdarî Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler	71
G. İdarî Yargıda Açılması Gereken Bir Davanın Adli Yargıda Açılması Hâlinde Yapılacak İşlemler	72
VII. YETKİ.....	72

A. Genel Olarak.....	72
B. Kesin Olmayan Yetki Kuralları	73
1. Genel Yetki Kuralı	73
2. Özel Yetki Kuralları.....	76
C. Kesin Yetki Kuralları.....	78
D. Yetki Sözleşmesi	80
1. Genel Olarak.....	80
2. Yetki Sözleşmesinin Şartları.....	81
a. Sözleşmenin Tarafları Tacir veya Kamu Tüzel Kişisi Olmalıdır.....	81
b. Kesin Yetkinin Bulunduğu Durumlarda Yetki Sözleşmesi Yapılamaz.....	82
c. Yetki Sözleşmesi Yazılı Şekilde Olmalıdır	82
d. Uyuşmazlık ve Mahkeme Belirli Olmalıdır	83
E. Yetki Kurallarına Aykırılık ve Sonuçları	84
VIII. İŞ BÖLÜMÜ.....	86
IX. YARGI YERİ BELİRLENMESİ (MERCİ TAYİNİ).....	87
A. Yargı Yeri Belirlenmesini (Merci Tayini) Gerektiren Hâller..	87
B. Yargı Yeri Belirlenmesi Usûlü	88
§ 4. YARGI GÖREVLİLERİ	90
I. HÂKİM	90
A. Genel Olarak.....	90
B. Hâkimlik Mesleğine Giriş.....	91
C. Hâkimlerin Seçimi ve Atanması.....	95
1. Genel Olarak Sistemler.....	95
2. Ülkemizdeki Durum.....	96
D. Hâkimlerin Bağımsızlığı.....	97
1. Genel Olarak.....	97
2. Hâkimlerin Bağımsızlığı.....	99
E. Hâkimlere Tanınan Teminatlar	101
F. Hâkimlerin Sorumluluğu	102
1. Genel Olarak.....	102

2. Hukukî Sorumluluk	102
a. Genel Olarak	102
b. Sorumluluk Hâlleri.....	103
c. Sorumluluk Davasında Görevli ve Yetkili Mahkeme	104
d. Sorumluluk Davası ve Yargılama Usûlü	105
e. Hâkimin Hukukî Sorumluluğu.....	106
3. Disiplin Sorumluluğu	106
4. Cezaî Sorumluluk.....	107
G. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması ve Reddi	107
1. Genel Olarak	107
2. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olması.....	108
a. Hâkimin Davaya Bakmasının Yasak Olduğu Hâller	108
b. Hâkimin Çekinmesi Usûlü	109
3. Hâkimin Reddi.....	110
a. Ret Sebepleri	110
b. Hâkimin Reddi Usûlü	112
aa. Taraflardan Birisinin Hâkimi Reddetmesi.....	112
bb. Hâkimin Kendisini Reddetmesi	114
c. Hâkimin Reddedilmesinin Sonuçları.....	115
II. SAVCILAR.....	116
III. ADLİYE MEMURLARI	117
A. Yazı İşleri Müdürleri.....	117
B. Zabıt Kâtipleri.....	118
C. Mübaşirler.....	118
IV. AVUKATLAR	119
V. NOTERLER.....	122
§ 5. USÛL İŞLEMLERİ	125
I. TARAF USÛL İŞLEMLERİ.....	125
A. Genel Olarak	125
B. Taraf Usûl İşlemlerinin Özellikleri	126
C. Taraf Usûl İşlemlerinin Çeşitleri	128
D. Usûl İşlemlerinde Şekle Uymak Zorunluluğu ve Sonuçları.	129

II.	MAHKEME USÛL İŞLEMLERİ	130
III.	SÜRELER	132
	A. Sürelerin Çeşitleri.....	132
	1. Kanunun Belirlediği Süreler.....	132
	2. Hâkimin Belirlediği Süreler	133
	B. Sürelerin Hesaplanması.....	133
	C. Adli Tatil	134
IV.	ESKİ HÂLE GETİRME	136
	A. Eski Hâle Getirmenin Şartları.....	136
	1. Süre Elde Olmayan Bir Sebepçe Kaçırılmış Olmalıdır ...	137
	2. Başka Kanunî Yola Başvurma İmkânı Kalmamış Olmalıdır	138
	B. Eski Hâle Getirme Usûlü	138
V.	TEBLİGAT	139
	A. Tebligat ve Davetiye Kavramı	139
	1. Tebligatı Çıkartacak Merciler	140
	2. Tebligatı Yapacak Merciler.....	141
	B. Tebligat Yapılabilecek Kişiler.....	142
	C. Tebligatın Yapılabileceği Yer ve Zaman.....	143
	D. Tebligat Giderleri	144
	E. Tebligatın Yapılması.....	145
	1. Genel Olarak	145
	2. Muhatabın Adreste Bulunmaması veya Tebellüğden İmtina Etmesi	145
	3. Elektronik Tebligat	146
	4. İlânen Tebligat	147
	F. Usûlsüz Tebligat	147
	G. Tebligat Suçları.....	147
§ 6.	TARAFLLAR.....	149
I.	TARAF KAVRAMI VE TARAFIN BELİRLENMESİ	149
II.	TARAF EHLİYETİ.....	151
III.	DAVA EHLİYETİ	153

IV. DAVA TAKİP YETKİSİ	154
V. TARAF SIFATI	156
VI. TARAF DEĞİŞİKLİĞİ	157
A. Kanunî Taraf Değişikliği	158
B. İradî Taraf Değişikliği	159
1. Genel Olarak	159
2. İradî Taraf Değişikliğinin Yapılması.....	160
3. İradî Taraf Değişikliğinin Hukukî Niteliği ve Sonuçları	161
4. İradî Taraf Değişikliğinde Yargılama Giderleri.....	164
VII. TARAFLARIN TEMSİLİ.....	165
A. Kanunî Temsil	165
B. İradî Temsil (Vekâlet).....	166
VIII. DAVA ARKADAŞLIĞI.....	168
A. Genel Olarak.....	168
B. İhtiyarî Dava Arkadaşlığı.....	168
1. Anlamı ve Doğumu	168
2. İhtiyarî Dava Arkadaşlığının Hükümleri.....	169
C. Mecburî Dava Arkadaşlığı.....	170
1. Anlamı ve Doğumu	170
2. Mecburî Dava Arkadaşlığının Hükümleri.....	172
§ 7. DAVAYA MÜDAHALE	174
I. GENEL OLARAK.....	174
II. FER'İ MÜDAHALE.....	174
A. Genel Olarak.....	174
B. Hukukî Niteliği	175
C. Fer'i Müdahalenin Koşulları.....	175
D. Fer'i Müdahale Usûlü.....	177
E. Fer'i Müdahalenin Hükümleri.....	177
F. Müdahalenin Etkisi.....	179
III. DAVANIN İHBARI	180
A. Anlamı.....	180

B. İhbarın Koşulları	181
C. Davanın İhbarı Usûlü	182
D. İhbar Üzerine Üçüncü Kişinin Tutumu.....	182
E. İhbarın Sonuçları	183
IV. ASLÎ MÜDAHALE.....	184
A. Anlamı.....	184
B. Aslî Müdahalenin Koşulları.....	185
C. Aslî Müdahale Usûlü.....	186
D. Aslî Müdahale Davasının İncelenmesi ve Karar.....	186
§ 8. MEDENÎ USÛL HUKUKUNA HÂKİM OLAN İLKELER.....	188
I. GENEL OLARAK.....	188
II. TASARRUF İLKESİ.....	189
A. Anlamı.....	189
B. Tasarruf İlkesinin Sonuçları.....	190
C. Tasarruf İlkesinin İstisnaları.....	191
III. TARAFLARCA GETİRİLME (HAZIRLAMA) İLKESİ	191
A. Anlamı.....	191
B. Taraflarca Getirilme İlkesinin Sonuçları.....	192
C. Taraflarca Getirilme İlkesinin İstisnaları.....	193
IV. TEKSİF İLKESİ.....	193
V. YARGILAMANIN HÂKİM TARAFINDAN YÜRÜTÜLMESİ.....	194
VI. DAVAYI AYDINLATMA ÖDEVİ	195
VII. DOĞRUDANLIK İLKESİ.....	197
VIII. HÂKİMİN DELİLLERİ DEĞERLENDİRMESİ.....	198
IX. ADİL (DOĞRU) YARGILANMA HAKKI	199
A. Genel Olarak.....	199
B. Adil Yargılanma Hakkının Unsurları.....	199
1. Kanunî, Bağımsız ve Tarafsız Bir Mahkeme Tarafından Yargılanma.....	199
2. Makul Süre İçinde Yargılanma	200
3. Alenî Surette Yargılanma.....	201

4. Hakkaniyete Uygun Olarak (Adil) Yargılanma.....	201
X. HUKUKÎ DİNLENİLME HAKKI.....	201
A. Genel Olarak.....	201
B. Hukukî Dinlenilme Hakkının Unsurları.....	202
1. Bilgilenme Hakkı.....	202
2. Açıklama ve İspat Hakkı.....	203
3. Dikkate Alınma Hakkı.....	203
XI. USÛL EKONOMİSİ İLKESİ (YARGILAMANIN BASİT, ÇABUK, UCUZ YÜRÜTÜLMESİ)	204
XII. ALENİLİK İLKESİ.....	204
XIII. SÖZLÜLÜK-YAZILILIK İLKESİ	206
XIV. MAHKEMELERDE KULLANILAN DİL.....	207
XV. TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	207
A. Dürüst Davranma Yükümlülüğü.....	208
B. Doğruyu Söyleme Ödevi.....	209
§ 9. DAVA HAKKINDA GENEL BİLGİLER.....	211
I. DAVA KAVRAMI.....	211
II. DAVA ŞARTLARI.....	211
A. Kavram.....	211
B. Dava Şartlarının Çeşitleri.....	212
1. Genel Dava Şartları	212
a. Mahkemeye İlişkin Dava Şartları	212
aa. Yargı Yetkisi (m.114/1-a).....	212
bb. Yargı Yolu (m.114/1-b).....	213
cc. Görev (m. 114/1-c).....	213
dd. Kesin Yetki (m. 114/1-ç).....	213
b. Taraflara İlişkin Dava Şartları.....	213
aa. İki Tarafın Bulunması.....	213
bb. Taraf Ehliyeti (m. 114/1-d).....	213
cc. Dava Ehliyeti (m. 114/1-d)	213
dd. Davaya Vekâlet Ehliyeti ve Geçerli Vekâletname (m. 114/1-f)	214
ee. Davayı Takip Yetkisi (m. 114/1-e).....	214

c. Dava Konusu Şeye İlişkin Dava Şartları.....	214
aa. Davacı Tarafından Gider Avansı Yatırılması (m. 114/1-g)	214
bb. Teminat Gösterilmesine İlişkin Kararın Yerine Getirilmesi (m. 114/1-ğ)	215
cc. Hukukî Yarar (m. 114/1-h)	216
dd. Davanın Derdest Olmaması (m. 114/1-ı).....	217
ee. Kesin Hüküm Bulunmaması (m. 114/1-i)	217
2. Özel Dava Şartları.....	217
C. Dava Şartlarının İncelenmesi (m. 115).....	218
III. DAVA ÇEŞİTLERİ	220
A. Talep Edilen Hukukî Korumaya Göre Dava Çeşitleri	221
1. Eda Davaları	221
2. Tespit Davaları.....	221
3. İnşai (Yenilik Doğuran) Davalar.....	224
B. Talep Sonucuna Göre Dava Çeşitleri	225
1. Genel Olarak.....	225
2. Kısmî Dava	226
3. Belirsiz Alacak Davası.....	228
a. Genel Olarak.....	228
b. Belirsiz Alacak Davasının Amacı	228
c. Belirsiz Alacak Davasının Dava Çeşitleri İçindeki Yeri	229
d. Belirsiz Alacak Davasının Koşulları.....	229
aa. Talep Sonucunun Miktarının Belirlenmesinin İmkânsız veya Davacıdan Beklenemeyecek Olması.....	229
bb. Dava Dilekçesinde Geçici Talep Sonucunun Belirtilmesi	230
cc. Belirsiz Alacak Davası Açan Davacı, Talep Sonucunu Dayandırdığı Tüm Vakıaları Eksiksiz Olarak Bildirmelidir.....	231
e. Talep Sonucunun Belirlenmesi ve Davalının Buna Karşı Koyabilmesi	231

4. Terditli (Kademeli) Davalar	233
5. Seçimlik Davalar	234
6. Davaların Yığılması (Objektif Dava Birleşmesi)	235
7. Mütelâhik (Yarışan Haklara Dayalı) Davalar	237
C. Topluluk Davası.....	237
§ 10. DAVANIN AÇILMASI.....	240
I. DAVA HAKKI.....	240
II. DAVA DİLEKÇESİ	240
A. Dava Dilekçesinin Unsurları.....	241
1. Mahkemenin Adı.....	241
2. Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri	241
3. Davacının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası.....	242
4. Tarafların Kanunî Temsilcilerinin ve Davacı Vekilinin Adı, Soyadı ve Adresleri.....	242
5. Dava Konusu (Müddeabih).....	242
6. Davanın Dayandığı Vakıalar (Dava Sebebi).....	243
7. Dayanılan Deliller.....	243
8. Hukukî Sebepler.....	244
9. Talep Sonucu.....	245
10. İmza.....	245
B. Dava Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması	246
III. DAVA DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ.....	247
IV. DAVANIN AÇILMA ZAMANI	249
V. DAVA AÇILMASININ SONUÇLARI.....	251
A. Genel Olarak	251
B. Maddî Hukuk Bakımından	251
1. Zamanaşımının Kesilmesi ve Hak Düşürücü Sürenin Korunması	251
2. Şahsa Bağlı Hakların Malvarlığı Hakkına Dönüşmesi ...	252
3. İyiniyetin Ortadan Kalkması.....	252
4. Davalının Temerrüde Düşmesi	252
C. Usûl Hukuku Bakımından	253

1. Mahkemenin Davayı İnceleme Zorunluluğu.....	253
2. Derdestlik	253
3. Davanın Açıldığı Tarihe Göre Dava Şartlarının İncelenmesi ve Hüküm Kurulması.....	253
4. İhtiyati Tedbirin ve İhtiyati Haczin Korunması	254
5. Davayı Geri Alma Yasağı.....	254
VI. TEMİNAT GÖSTERİLMESİ	255
A. Teminat Göstermekle Yükümlü Olanlar	255
B. Teminat Hakkında Mahkemenin İncelemesi	257
C. Teminatın Niteliği ve Kapsamı	258
§ 11. DAVAYA CEVAP	260
I. SAVUNMA HAKKI.....	260
II. SAVUNMANIN ŞEKLİ	261
A. Davanın Kabul Edilmesi	261
B. Cevap Dilekçesi Verilmemesi	261
C. Cevap Dilekçesi Verilmesi	262
III. SAVUNMA SEBEPLERİ.....	262
A. Maddî Hukuka İlişkin Savunma Sebepleri.....	262
1. İtirazlar	263
2. Def'iler.....	263
3. Takasın Özel Durumu	263
B. Usûl Hukukuna İlişkin Savunma Sebepleri	265
1. Dava Şartları.....	265
2. İlk İtirazlar (Dava Engelleri)	266
a. İlk İtiraz Hâlleri.....	266
aa. Yetki İtirazı	267
bb. Tahkim İtirazı	267
b. İlk İtirazların İleri Sürülmesi, İncelenmesi ve İlk İtirazlar Hakkında Verilecek Kararlar	267
3. Karşı Dava Açılması	268
a. Genel Olarak	268
b. Karşı Davanın Şartları	269

aa. Asıl Dava Derdest Olmalıdır	269
bb. Asıl Dava ile Karşı Dava Arasında Bağlantı Bulunmalıdır	269
cc. Asıl Dava ile Karşı Dava Aynı Yargı Yoluna Tâbi Olmalıdır	269
c. Karşı Dava Açma Süresi	270
d. Karşı Davanın Açılması ve İncelenmesi	270
IV. CEVAP DİLEKÇESİ	271
A. Cevap Dilekçesinin Unsurları	271
1. Mahkemenin Adı	271
2. Tarafların Ad ve Soyadları ile Adresleri	271
3. Davalının Türkiye Cumhuriyeti Kimlik Numarası	272
4. Kanunî Temsilci ve Vekilin Adı Soyadı ve Adresi	272
5. Savunmanın Dayanağı Olan Vakıalar	272
6. Dayanılan Deliller	273
7. Hukukî Sebepler	273
8. Talep Sonucu	274
9. İmza	274
B. Cevap Dilekçesinin Unsurlarında Noksanlık Bulunması	274
V. CEVAP DİLEKÇESİNİN MAHKEMEYE VERİLMESİ	274
VI. CEVAP SÜRESİ	275
A. Kural	275
B. Cevap Süresinin Uzatılması	275
VII. CEVAP DİLEKÇESİ VERMENİN SONUÇLARI	276
VIII. CEVABA CEVAP VE İKİNCİ CEVAP DİLEKÇELERİ	276
IX. İDDİA VE SAVUNMANIN GENİŞLETİLMESİ VEYA DEĞİŞTİRİLMESİ YASAĞI	277
A. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	277
1. Genel Olarak	277
2. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar	278

a. Dava Sebebinin (Vakıaların) Genişletilmesi veya Değiştirilmesi	278
b. Talep Sonucunun Genişletilmesi veya Değiştirilmesi	278
3. Davayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları	279
a. Davalının Açık Rızası	279
b. Islah	280
c. Dava Konusunun Devri	280
B. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı	280
1. Genel Olarak	280
2. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağına Tâbi Olan Durumlar	281
3. Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağının İstisnaları	282
C. İddia ve Savunmayı Genişletme veya Değiştirme Yasağı Bakımından Davada Dikkate Alınan Aşamalar ve Sonuçları	282
§ 12. ÖN İNCELEME	284
I. GENEL OLARAK.....	284
II. ÖN İNCELEMENİN KAPSAMI	286
A. Ön İncelemede Doğrudan Yapılacak İşlemler	286
B. Ön İncelemeyle Bağlantılı İşlemler	287
III. ÖN İNCELEMENİN YAPILIŞ ŞEKLİ	289
A. Duruşmasız Ön İnceleme (m. 138)	289
B. Duruşmalı Ön İnceleme (m. 139-140)	289
1. Tarafların Ön İnceleme Duruşmasına Davet Edilmesi (m. 139).....	289
2. Ön İnceleme Duruşması (m. 140)	290
C. Ön İncelemede Cevaplanacak Sorular ve Buna Göre Yapılacak İşlemler	294
§ 13. TAHKİKAT.....	296
I. TAHKİKATIN YAPILMASI.....	296

A. Genel Olarak	296
B. Tahkikat Yapılmasına Gerek Bulunmaması	297
C. Davanın Hüküm İçin Yeterince Aydınlanmamış Olması (Tahkikatın Yapılması)	298
II. DURUŞMALAR	299
A. Genel Olarak	299
B. Duruşmaların Yeri ve Zamanı	302
C. Duruşmaların Disiplini	302
D. e-Duruşmalar	304
1. Genel Olarak	304
2. e-Duruşmaların Yeri	305
3. e-Duruşmaya Katılanların Kimlik Tespitinin Yapılması	306
4. e-Duruşmaların Yapılması	306
5. e-Duruşmaların Disiplini ve Kaydı	307
6. e-Duruşma Masrafları	308
III. MAHKEME KAYITLARI, DOSYA VE TUTANAKLAR	308
A. Mahkeme Kayıtları	308
B. Dosyalar	310
C. Tutanaklar	310
IV. İSTİCVAP	312
A. Genel Olarak	312
B. İsticvap Usûlü	313
V. ÖN SORUN–BEKLETİCİ SORUN	314
A. Ön Sorun	314
B. Bekletici Sorun	315
VI. DOSYANIN İŞLEMENDE KALDIRILMASI	318
A. Dosyanın İşlemden Kaldırılmasını Gerektiren Durumlar ...	318
B. Dosyanın İşlemden Kaldırılması Kararı ve Sonuçları	319
1. Dosyanın İşlemden Kaldırılması ve Yenilenmesi	319
2. Davanın Açılmamış Sayılması	320
VII. ISLAH	321

A. Genel Olarak.....	321
B. Islahın Yapılması.....	323
C. Islahın Etkisi	327
VIII. DAVA KONUSUNUN DEVRİ.....	328
A. Genel Olarak.....	328
B. Temellük Eden Üçüncü Kişiyeye Karşı Davaya Devam Edilmesi	330
C. Davanın Temlik Eden Davalıya Karşı Tazminat Davasına Dönüştürülmesi	330
IX. DAVALARIN AYRILMASI VE BİRLEŞTİRİLMESİ.....	331
A. Davaların Birleştirilmesi.....	331
1. Davaların Birleştirilmesi Şartları	331
2. Davaların Birleştirilmesi Usûlü.....	331
B. Davaların Ayrılması	333
1. Davaların Ayrılması Şartları	333
2. Davaların Ayrılması Usûlü	334
X. TAHKİKATIN SONA ERMESİ VE SÖZLÜ YARGILAMA..	334
§ 14. İSPAT	337
I. GENEL OLARAK.....	337
II. İSPATIN KONUSU	338
A. Vakıalar (Olaylar)	338
1. Genel Olarak.....	338
2. Koşul (Soyut) Vakıalar - Somut Vakıalar	339
3. Müspet (Olumlu) Vakıalar - Menfi (Olumsuz) Vakıalar	341
B. Yabancı Kanun Hükümleri.....	342
III. İSPATIN GEREKLİ OLMADIĞI HÂLLER.....	343
A. İkrar.....	343
1. Genel Olarak.....	343
2. İkrar Çeşitleri.....	345
a. Basit İkrar.....	345
b. Vasıflı İkrar (Gerekçeli İnkâr)	345
c. Bileşik İkrar	346

3. İkrarın Bölünmesi.....	346
4. İkrardan Dönme (Geri Alınması).....	348
B. Çekişmesiz Vakıalar.....	348
C. Herkesçe Bilinen Vakıalar.....	349
D. Karineler.....	350
1. Kavram.....	350
2. Fiili Karineler.....	351
3. Kanunî Karineler.....	351
4. Karinelerle Varsayımların Farkı.....	352
IV. İDDİA (SAVUNMA) VE SOMUTLAŞTIRMA YÜKÜ.....	354
V. İSPAT YÜKÜ.....	356
A. Genel Olarak İspat Yükü Kavramı.....	356
B. İspat Yükü Kuralı.....	358
C. İspat Yüküne İlişkin Özel Durumlar.....	359
VI. DELİL İKAME (GÖSTERME) YÜKÜ.....	360
VII. İSPAT KONUSUNDAKİ YÜKLERİN İSPAT FAALİYETİNE ETKİSİ.....	362
VIII. İSPAT ÖLÇÜSÜ.....	364
A. Genel Olarak.....	364
B. Tam İspat (Kesin İspat).....	365
C. Yaklaşık İspat (Gerçeğe Yakın İspat).....	366
IX. İSPAT TÜRLERİ.....	366
A. Asıl İspat-Karşı İspat-Aksini İspat.....	366
B. Doğrudan İspat-Dolaylı İspat.....	368
1. Genel Olarak.....	368
2. Dolaylı İspatla İlgili Kavramlar.....	369
a. Emare (Emare İspatı).....	369
b. İlk Görünüş İspatı.....	371
X. İSPAT ARAÇLARI (DELİLLER).....	372
XI. DELİL GÖSTERİLMESİ.....	372
XII. HUKUKA AYKIRI YOLLARDAN ELDE EDİLEN DELİLLER.....	374

§ 15. DELİLLER.....	378
I. GENEL OLARAK.....	378
A. Delil Türleri.....	378
1. Delil Sistemleri.....	378
2. Kesin Deliller.....	379
3. Takdiri Deliller.....	380
B. Delil Sözleşmesi.....	381
1. Genel Olarak.....	381
2. Delil Sözleşmesinin Şekli (Yapılışı).....	381
3. Delil Sözleşmesinin Türleri.....	383
a. Münhasır Delil Sözleşmesi.....	383
b. Münhasır Olmayan Delil Sözleşmesi.....	384
II. SENET.....	384
A. Kavram.....	384
1. Belge ve Senet.....	384
2. Senet Hakkında Genel Bilgiler.....	385
3. Senedin Unsurları.....	386
B. Senet Çeşitleri.....	389
1. Resmî Senetler.....	389
a. Noter Senetleri.....	390
b. Yabancı Ülkelerde Düzenlenen Senetler.....	390
c. Resmî Makam ve Mercilerce Düzenlenen Diğer Belgeler.....	391
d. Resmî Senetlerin İspat Gücü.....	391
e. Resmî Senetlerin Sahteliği.....	391
2. Adî Senetler.....	392
a. Adî Senetlerin İspat Gücü.....	392
b. Adî Senetler Hakkında Sahtelik İddiası.....	393
c. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının İncelenmesi.....	394
d. Adî Senetlerde Sahtelik İddiasının Sonuçları.....	395
C. Belgelerin Mahkemeye Verilmesi (İbrazi) Zorunluluğu.....	399

D. Ticarî Defterlerin İbrazı ve Delil Olması	402
E. Senetle İspat Zorunluluğu	403
1. Kural	403
2. Senetle İspat Kuralının İstisnaları	404
a. Delil Başlangıcı.....	404
b. Maddî ve Manevî İmkânsızlık Hâlleri	407
3. Senede Karşı Tanıkla İspat Yasağı (Senede Karşı Senetle İspat Kuralı).....	408
4. Senede Karşı Senetle İspat Zorunluluğunun İstisnaları.....	409
III. YEMİN	410
A. Genel Olarak.....	410
B. Yemin Usûlü.....	411
IV. TANIK.....	414
A. Genel Olarak.....	414
B. Tanık Gösterilmesi.....	415
C. Tanıklık Yapma Mecburiyeti	416
D. Tanıklıktan Çekinme Hakkı.....	417
E. Tanıklıktan Çekinme Hakkının İstisnaları	419
F. Tanıkların Dinlenmesi	420
G. Tanığın İfadesinin Değerlendirilmesi	422
V. BİLİRKİŞİ.....	423
A. Niteliği.....	423
B. Bilirkişiye Başvurulacak Hâller.....	424
C. Bilirkişi Atanması ve Bilirkişilik Yapma	426
D. Bilirkişinin Yasaklılık Hâlleri ve Reddi.....	428
E. Bilirkişi İncelemesi ve Rapor	429
1. Bilirkişi Görüşünün Alınması Hakkındaki Ara Kararı..	429
2. Bilirkişinin İncelemesi Sırasında Uyulacak Kurallar.....	431
3. Bilirkişi Raporu ve Rapora İtiraz	431
F. Bilirkişi Raporlarının Delil Olarak Değeri.....	433
G. Bilirkişinin Sorumluluğu.....	434

VI. KEŞİF	436
A. Keşif Kararı ve Keşfin Konusu	436
B. Keşfin Yapılması.....	436
C. Keşfe Katlanma Zorunluluğu	437
VII. UZMAN GÖRÜŞÜ	438
§ 16. KARAR VE HÜKÜM	440
I. KARAR KAVRAMI VE ÇEŞİTLERİ	440
II. KARARIN İÇERİĞİ VE BİLDİRİLMESİ.....	444
A. Kararın İçeriği	444
B. Kararın Bildirilmesi	446
III. HÜKMÜN ETKİLERİ.....	447
IV. HÜKMÜN TAMAMLANMASI VE AÇIKLANMASI (TAVZİHİ)	448
V. HÜKÜM VERİLMEKSİZİN DAVANIN SONA ERMESİ.....	450
A. Hüküm Yerine Geçen Taraf İşlemleri.....	450
1. Davadan Feragat.....	450
2. Davayı Kabul.....	452
3. Sulh.....	454
a. Genel Olarak	454
b. Avukatlık Kanunu Gereğince Avukatlara Tanınan Uzlaşma Yetkisi.....	455
B. Davanın Konusuz Kalması	456
C. Diğer Sona Erme Nedenleri	457
VI. YOK VE ETKİSİZ HÜKÜMLER	458
A. Genel Olarak Hüküm Sakatlıkları.....	458
B. Yok (Görünüşte) Hüküm	458
C. Etkisiz Hüküm.....	459
VII. KESİN HÜKÜM	461
A. Genel Olarak.....	461
B. Şekli Anlamda Kesin Hüküm	461
C. Maddî Anlamda Kesin Hüküm	462
1. Genel Olarak.....	462

2. Kesin Hükümün Unsurları	465
a. Tarafların Aynı Olması.....	465
b. Dava Sebebinin Aynı Olması	466
c. Dava Konusunun Aynı Olması	467
3. Kesin Hükümün Etkisi	467
4. Kesin Hükümün Hukuk ve Ceza Davalarındaki Etkisi	470
a. Genel Olarak	470
b. Hukuk Mahkemesi Kararlarının Ceza Mahkemesi Bakımından Etkisi	470
c. Ceza Mahkemesi Kararlarının Hukuk Mahkemesi Bakımından Etkisi	471
5. Maddi Anlamda Kesin Hükümün Sona Ermesi	472
a. Genel Olarak	472
b. Yargılamanın İadesi.....	472
c. Değişiklik Davası	473
§ 17. BASİT YARGILAMA USÛLÜ	474
I. GENEL OLARAK.....	474
II. UYGULAMA ALANI.....	475
III. BASİT YARGILAMA USÛLÜNÜN ÖZELLİKLERİ	476
A. Davanın Açılması ve Davaya Cevap	476
B. Ön İnceleme ve Tahkikat.....	477
C. Hüküm	478
§ 18. KANUN YOLLARI.....	480
I. GENEL OLARAK.....	480
II. KANUN YOLLARININ SINIFLANDIRILMASI.....	482
III. KANUN YOLUNDAN FERAGAT	484
IV. ALEYHE KARAR VERME VE ALEYHE BOZMA YASAĞI.....	485
V. KANUN YOLUNUN KONUSU.....	487
VI. KANUN YOLUNUN AMACI.....	487
VII. İSTİNAF	488
A. Genel Olarak.....	488
B. İstinaf Yoluna Başvurulabilecek Kararlar	488

C. İstinaf Sebepleri.....	491
D. İstinaf Yoluna Başvurabilecek Kişiler	491
E. Yetkili Bölge Adliye Mahkemesi	492
F. İstinaf Başvurusu	493
1. İstinafa Başvuru ve Başvuruya Cevap Süresi	493
2. İstinaf Dilekçesi.....	493
a. Dilekçenin İçeriği	493
b. Dilekçenin Verilmesi ve Yapılması Gereken İşlemler	495
3. Başvurunun Sonuçları ve Etkisi	496
G. İstinaf İncelemesi.....	496
1. Ön İnceleme	496
2. Asıl İnceleme.....	497
a. Genel Olarak	497
b. Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller	499
aa. Usûle İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller.....	499
bb. Esasa İlişkin Hususlarda Duruşma Yapılmasına Gerek Olmayan Hâller.....	500
c. Duruşma Yapılması	501
H. İstinaf İncelemesi Sonunda Verilen Karar	502
1. Kararın Veriliş Şekli ve Tebliği.....	502
2. Hüküm Fıkrası ve Karar Türleri.....	503
a. Genel Olarak	503
b. İstinaf Başvurusunun Haksız Olması ve Reddi.....	504
c. İstinaf Başvurusunun Haklı Olması ve Kabulü.....	504
aa. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Gönderme Kararı Verilmesi	504
bb. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Kısmen ya da Tamamen Kabulü Kararı Verilmesi	505
cc. İlk Derece Mahkemesi Kararının Kaldırılarak Davanın Reddine Karar Verilmesi.....	505

VIII. TEMYİZ.....	505
A. Genel Olarak.....	505
B. Temyiz Edilebilen Kararlar	506
C. Temyiz Sebepleri.....	507
D. Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler	509
E. Temyize Başvuru	510
1. Temyize Başvuru ve Cevap Süresi.....	510
2. Temyiz Dilekçesi.....	510
F. Temyiz İncelemesi.....	511
G. Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar	513
1. Bozma Kararı.....	513
a. Genel Olarak.....	513
b. Bozma Kararına Uyulması	513
c. Bozma Kararına Karşı Direnilmesi	518
2. Onama Kararı.....	518
3. Düzelterek Onama Kararı.....	519
IX. KANUN YARARINA TEMYİZ.....	520
X. YARGILAMANIN İADESİ	522
A. Kavram	522
B. Yargılamanın İadesi Sebepleri	522
C. Yargılamanın İadesi Usûlü.....	527
1. Genel Olarak.....	527
2. Yargılamanın İadesini İsteme Süresi.....	527
3. Yargılamanın İadesi Talebinin İncelenmesi.....	528
§ 18A. 1086 SAYILI HUKUK USULÜ MUHAKEMELERİ KANUNU HÜKÜMLERİNE GÖRE (ESKİ) KANUN YOLU SİSTEMİ	530
I. GENEL OLARAK.....	530
II. KANUN YOLUNDAN FERAGAT	532
III. ALEYHE BOZMA YASAĞI	533
IV. KANUN YARARINA TEMYİZ.....	534
V. KANUN YOLUNUN KONUSU.....	536

VI. TEMYİZ.....	536
A. Genel Olarak.....	536
B. Temyiz Edilebilen Kararlar	537
C. Temyiz Sebepleri.....	538
1. Maddî Hukuka İlişkin Temyiz Sebepleri.....	539
2. Usûl Hukukuna İlişkin Temyiz Sebepleri.....	540
D. Temyiz Yoluna Başvurabilecek Kişiler	541
E. Temyiz Süresi.....	542
F. Temyiz Talebi.....	543
G. Temyiz İncelemesi.....	545
H. Temyiz İncelemesi Sonunda Verilen Karar	547
1. Bozma Kararı.....	547
a. Genel Olarak.....	547
b. Mahkemenin Bozma Kararına Uyması.....	548
c. Mahkemenin Bozma Kararına Karşı Direnmesi.....	551
2. Onama Kararı.....	552
3. Düzelterek Onama Kararı.....	553
VII. KARAR DÜZELTME.....	554
A. Genel Olarak.....	554
B. Karar Düzeltme Yoluna Başvurulabilecek Kararlar	555
C. Karar Düzeltme Sebepleri.....	559
D. Karar Düzeltme Yoluna Başvuru Usûlü	561
E. Karar Düzeltme İncelemesi.....	562
§ 19. YARGILAMA GİDERLERİ VE ADLÎ YARDIM.....	564
I. YARGILAMA GİDERLERİ.....	564
A. Genel Olarak.....	564
B. Harçlar.....	565
C. Masraflar.....	566
D. Vekâlet Ücreti	566
1. Sözleşmeye Dayanan Vekâlet Ücreti.....	567
2. Yargılama Gideri Olan Vekâlet Ücreti	568

E. Yargılama Giderleri Avansı – Delil Avansı.....	570
F. Yargılama Giderlerinden Sorumluluk.....	571
II. ADLÎ YARDIM	573
A. Genel Olarak	573
B. Adli Yardımdan Yararlanabilecek Kişiler.....	574
C. Yararlanabilme Koşulları	575
1. Yoksulluk Koşulu (Maddî Sıkıntıya Düşme Tehlikesi)..	575
2. Hakklılık Koşulu	576
D. Adli Yardım Usûlü	576
1. Görev ve Yetki.....	576
2. Talep ve İnceleme Usûlü	577
E. Adli Yardım Kararı ve Etkileri.....	578
F. Avukatlık Kanunu'nda Adli Yardım	581
§ 20. GEÇİCİ HUKUKÎ KORUMA	583
I. GENEL OLARAK.....	583
II. İHTİYATİ TEDBİR.....	586
A. İhtiyati Tedbir Kavramı, Amacı ve Uygulama Alanı	586
1. İhtiyati Tedbir Kavramı.....	586
2. İhtiyati Tedbirin Amacı.....	587
3. İhtiyati Tedbirin Uygulama Alanı ve Şartları.....	588
a. İhtiyati Tedbirin Uygulama Alanı	588
b. İhtiyati Tedbirin Şartları.....	588
aa. İhtiyati Tedbire Esas Olan Hak	588
bb. İhtiyati Tedbir Sebebi	589
B. İhtiyati Tedbir Yargılaması ve Karar	590
1. İhtiyati Tedbir Talebi ve Yargılaması	590
a. İhtiyati Tedbir Talebi	590
b. İhtiyati Tedbir Yargılamasının Gösterdiği	
Özellikler	591
aa. Karşı Taraf Dinlenmeden de Karar	
Verilebilmesi	591
bb. Yaklaşık İspatın Yeterli Görülmesi	592

2. İhtiyati Tedbir Talebi Hakkında Karar.....	593
a. İhtiyati Tedbir Talebinin Reddi Kararı	593
b. İhtiyati Tedbir Talebinin Kabulü Kararı.....	594
c. Tedbir Talebinin Kabulü Hâlinde Karar Verilebilecek Tedbirler.....	595
C. Asıl Davanın Açılması Zorunluluğu (İhtiyati Tedbiri Tamamlayan İşlemler).....	596
D. İhtiyati Tedbir Kararının Uygulanması	597
E. İhtiyati Tedbir Kararına Karşı Konulması.....	599
1. Yokluğunda Tedbir Kararı Verilenin Karara İtirazı.....	599
2. Durum ve Şartların Değişmesi Sebebiyle İhtiyati Tedbire İtiraz	601
3. Teminat Karşılığı Tedbirin Değiştirilmesi veya Kaldırılması Talebi.....	603
III. İhtiyati Tedbirden Kaynaklanan Tazminat Davası	604
1. Genel Olarak.....	604
2. Tazminat Davasının Şartları	605
3. Yargılama ve Karar	606
A. İhtiyati Tedbirle İhtiyati Haczin Karşılaştırması ve Aralarındaki Farklar.....	607
IV. DELİL TESPİTİ.....	609
A. Kavram	609
B. Delil Tespiti Şartları.....	610
C. Delil Tespiti Usûlü.....	610
1. Talep.....	610
2. Mahkemenin İncelemesi.....	611
3. Delil Tespitinin Yapılması	612
§ 21. TAHKİM	613
I. TAHKİM KAVRAMI VE ANLAMI	613
A. Tahkim Kavramı.....	613
B. Hukukî Niteliği.....	614
C. Tahkimin Olumlu ve Olumsuz Yönleri.....	615

II. TAHKİMİN KONUSU	616
III. HAKEM SÖZLEŞMESİ.....	617
IV. HAKEM-BİLİRKİŞİNİN HAKEMDEN FARKI.....	618
V. TAHKİM SÖZLEŞMESİ	618
VI. TAHKİM SÖZLEŞMESİNİN ETKİSİ.....	620
VII. YARGILAMA USÛLÜ.....	621
A. Hakemlerin Seçimi.....	621
B. Hakemlerin Çekinmesi veya Reddi	622
C. Tahkim Yargısında Geçerli Usûl İlkeleri.....	623
D. Dava Açılması ve Yargılama	625
E. Tahkimde Geçici Hukukî Koruma Kararlarının Verilmesi .	627
VIII. TAHKİM YARGILAMASININ SONA ERMESİ VE HAKEM KARARI.....	628
A. Tahkim Yargılamasının Sona Ermesi	628
B. Hakem Kararları	628
C. Tahkimde Yargılama Giderleri ve Yargılama Giderlerinden Sorumluluk	630
IX. HAKEM KARARINA KARŞI KANUN YOLLARI	630
§ 22. ALTERNATİF UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YOLLARI	636
I. GENEL OLARAK.....	636
II. ARABULUCULUKTA TEMEL ANLAYIŞ VE YARGILAMA İLE ELDE EDİLEN ÇÖZÜME GÖRE YARARLARI.....	639
III. ARABULUCULUĞUN YARGILAMA SİSTEMİMİZ İÇİNDE YERİ VE UYUŞMAZLIK ÇÖZÜM YÖNTEMİ OLARAK UYGULAMASI.....	641
A. Arabuluculuk Konusunda Hukukî Altyapı.....	641
B. Arabuluculuk Faaliyeti ve Süreci	645
1. Genel Olarak	645
2. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanununa Göre Arabuluculuk Faaliyeti.....	646
C. Arabuluculuk Sonucu Varılan Anlaşma ve Bu Anlaşmanın Etkisi	649

§ 23. BİREYSEL BAŞVURU.....	653
I. ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU.....	653
A. Genel Olarak.....	653
B. Bireysel Başvuru Usûlü	655
II. İNSAN HAKLARI MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU	658
A. Genel Olarak.....	658
B. İlgili Organlar.....	659
C. Bireysel Başvuru Usûlü	660
1. Başvurunun Yapılması.....	660
2. Mahkemenin İncelemesi ve Karar	661
KAVRAM FİHRİSTİ*	663